

BrabantAdvies,
t.a.v. de voorzitter, dr. F.A. Petter
Brabantlaan 3
5216 TV 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 614 11 15
info@brabant.nl
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Onderwerp

Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016-2020 (UBA 2016-2020)

Datum

19 april 2016

Ons kenmerk

C2186277/3937326

Uw kenmerk

- 10084

Contactpersoon

G.T.J. (Gerard) ter Hart

Telefoon

(073) 680 84 21

Email

gthart@brabant.nl

Bijlage(n)

1

Geachte heer Petter,

Hierbij ontvangt u de op 19 april 2016 door ons vastgestelde Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2016-2020 (UBA 2016-2020), waarin onder andere het Bestuursakkoord 2015 - 2019 is verwerkt.

In deze actualisatie hebben we verwoord waar de transitie naar een duurzame en slimme agrofoodregio toe moet leiden en bij welke projecten we als provincie een rol spelen. Daarmee omvat de UBA alle sectoren van de landbouw en agrofood, zowel dierlijk als plantaardig. Deze projecten voeren we praktisch altijd samen met anderen uit.

Op 2 februari 2016 hebben wij de consultatieversie van deze actualisatie vastgesteld. Wij hebben BrabantAdvies gevraagd om op deze consultatieversie te reflecteren. Op 25 februari hebben wij uw advies (kenmerk 10084) ontvangen.

Uw advies heeft, samen met de reacties die wij van meerdere partners op de consultatieversie hebben ontvangen, de input gevormd voor een beschouwing van coördinerend gedeputeerde Anne-Marie Spierings op de transitie-opgave waarvoor wij met elkaar aan de lat staan en wat dat van ons allen vraagt. Deze beschouwing is als nawoord aan de UBA toegevoegd.

Hieronder gaan we meer specifiek in op het door u uitgebrachte advies en de wijze waarop wij dit in de UBA hebben verwerkt.

Algemene reactie

Stip op de horizon

Wij zijn blij met de door u uitgesproken waardering voor de stip op de horizon en de systematiek van de UBA via 6 pijlers. Wij onderschrijven uw oproep om de balans te bewaken tussen nieuw beleid, gericht op innovaties, en bestaand beleid, gericht op handhaving en het aanpakken van overlast. In de UBA

hebben we daarom 3 pijlers opgenomen die gericht zijn op onze beleidskaders (inclusief vergunningverlening, toezicht en handhaving), een gezonde fysieke leefomgeving, het aanpakken van overlast en het voorkomen van nieuwe knelpunten. Via de andere 3 pijlers (Innovatie, Circulaire Economie en Verbinden en aanjagen) zetten we expliciet in op ontwikkeling. Hierbij zal onze aandacht steeds meer verschuiven naar systeeminnovaties. Dit is precies waarom we onze stip op de horizon hebben geformuleerd. We stimuleren systeeminnovaties specifiek via de projecten “toekomstbedrijven” en “landbouwinnovatiecampus” (paragraaf 3.2.4). Bij andere instrumenten, zoals de makel- en schakelwerkzaamheden, de agrofoodpluim en het LIB proberen we ook steeds meer hierop te selecteren. Bovenstaande tekst hebben we ter verduidelijking opgenomen in Hoofdstuk 3 van de UBA.

De noodzakelijke transitie kan alleen plaatsvinden als de gehele keten in samenhang verandert, daarbij leggen we de focus op Noordwest-Europese schaal. Wij werken daarom samen met andere regio's binnen en buiten Nederland om de transitieopgave te realiseren. Binnen deze opgave zien wij zowel ruimte voor high tech bedrijven van haast industriële omvang, als kleinere bedrijven die meer gericht zijn op de regionale afzetmarkt. Wel zijn en zullen er in Brabant bedrijven en sectoren blijven die hun afzet op de wereldmarkt vinden.

Haalbare ambities en termijnen

In 2020 willen wij vooral de ambities met betrekking tot een zorgvuldige veehouderij hebben gerealiseerd. Onze stip op de horizon (Brabant Quality voor de gehele agrofoodsector) geldt voor de wat langere termijn. Wij hebben dit in de UBA verduidelijkt. De (aangepaste) paragraaf Monitoring en evaluatie beschrijft welke ambities concreet meetbaar zijn en voor welke ambities een andere manier van monitoren nodig is. Wij betrekken u graag bij de verdere uitwerking hiervan. Wij zullen jaarlijks onze Staten op de hoogte stellen van de voortgang. We zullen dit ook graag aan u ter kennisname toezenden.

Programmatiese aanpak/Governance

Naar aanleiding van uw advies over het verduidelijken van onze rol in relatie tot de rol en betrokkenheid van onze samenwerkingspartners, het urgentieteam en burgers hebben wij dit in hoofdstuk 3 per pijler explicieter aangegeven. De relatie met aanpalende velden komen vooral in de uitwerkingsfase van de UBA tot uiting. Vooral bij concrete gebiedsprocessen zal de relatie met bijvoorbeeld energie, natuur, landschap, zorg en leegstand worden ingevuld.

Toekomstperspectief afhakers

Wij willen samen met brancheorganisaties, banken, gemeenten, ngo's en andere stakeholders een perspectief ontwikkelen voor ondernemers die overwegen met hun bedrijf te stoppen of om te schakelen. Hierbij zullen we nadrukkelijk aandacht besteden aan zowel de financiële/fiscale aspecten van de problematiek als aan de sociaal-maatschappelijke. Wij starten met de varkenssector (paragraaf 3.1.1), maar verbreden waar nodig en kansrijk deze aanpak uiteindelijk ook naar andere sectoren.

Datum

19 april 2016

Ons kenmerk

C2186277/3937326

We zien hierbij ook ruimte ontstaan voor jonge boeren en intreders.

Referentiekader: het gezamenlijk briefadvies 'Duurzame landbouw en voedselproductie'

Datum

19 april 2016

Ons kenmerk

C2186277/3937326

Gedeelde visie op de toekomst

In onze stip op de horizon zien wij nadrukkelijk voor zowel de meer grootschalige bedrijven als voor de kleinere familiebedrijven mogelijkheden om te komen tot nieuwe verdienmodellen: nieuwe verdienmodellen die kunnen voortkomen uit verdere ketenintegratie of uit verkorte ketens, maar die altijd zijn gebaseerd op meer kwaliteit, meer onderscheidend vermogen en meer toegevoegde waarde. Systeeminnovaties en partnerships zullen daarbij van doorslaggevend belang zijn.

Brabantse voedselstrategie in plaats van landbouwstrategie

De consument speelt een belangrijke rol in het transitieproces, maar is moeilijk te beïnvloeden. De pijler Verbinden en aanjagen bevat diverse projecten die inzetten op bewustwording bij de consument. Ook de website en community FoodUpBrabant zullen naar verwachting veel Brabanders bereiken.

Met betrekking tot het vermarkten van kennis en kunde, gaat het wat ons betreft niet om specifieke producten. In verschillende regio's (denk aan China, Brazilië, Afrika) is grote behoefte aan het herinrichten, dan wel vergroten van de voedselproductie op een schone en efficiënte wijze, om te voorzien in de stijgende en veranderende vraag. De 'Brabantse' manier van werken biedt systeemoplossingen voor deze vraagstukken.

Het ideale voedselsysteem is een divers systeem. De boer, zijn omgeving, de voedselketen en de consument bepalen samen hoe die diversiteit eruit gaat zien. Dat is een majeure uitdaging en een inspanning van velen. De provincie staat daar niet boven, maar staat er middenin: "samen dingen anders doen". Onze stip op de horizon stelt zeer duidelijk dat dit diverse voedselsysteem haar einddoel vindt in Brabant Quality, met zorgvuldigheid, kwaliteit en toegevoegde waarde als kernbegrippen. Het is niet aan de provincie om te bepalen welke productiesystemen en soorten landbouw dat in de praktijk dan mogen zijn.

Gezamenlijke waarden van de stakeholders in de Brabantse voedselstrategie

Zie hiervoor ook ons antwoord in de voorgaande alinea's. Wij hebben onze ambities op het gebied van gezondheid, maatschappelijk draagvlak en milieu vertaald in een aantal concrete doelen en indicatoren. Deze zijn in paragraaf 4.4 van de UBA opgenomen. In het nawoord van de UBA leest u de oproep van gedeputeerde Spierings aan de andere stakeholders om gezamenlijk te bouwen om de verschillende doelen en ambities ook daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Innovaties als sleutelbegrip: naar een roadmap?

Innovatie is een belangrijke sleutel in vernieuwing. Om de impact van innovaties te vergroten zetten wij in op het sluiten van nieuwe strategische allianties,

waaronder die met onderwijs- en onderzoeksinstituten. In drie van de zes UBA-pijlers speelt innovatie deze sleutelrol. Daarbij gaat het om zowel technische, organisatorische, financiële als sociale innovaties. Wij vullen die strategische allianties in door partijen onderling te verbinden, door deskundigheid te leveren, en ook via financiële bijdragen waar dat nodig en gepast is. Vanuit de pijler Heldere kaders kunnen we tevens experimenteeruimte bieden, wanneer een innovatief project (nog) niet past in onze huidige beleidskaders.

Datum

19 april 2016

Ons kenmerk

C2186277/3937326

Onderzoek hoe het vertrouwen verhoogd kan worden

Wij onderschrijven het belang van de burger als participant in onze (beleids)processen. Voorbeeld hiervan is het interactieve proces dat wij zijn gestart rondom het thema mestverwerking en -verwaarding (de zogenaamde mestdialogen). Burgers maken daarnaast deel uit van onze urgentieaanpak en de dialogen die op bedrijfsniveau worden gevoerd in het kader van de Verordening Ruimte. Deze werkwijze is onlangs geëvalueerd. Wij betrekken hierbij onder andere ook de handreiking van de Provinciale Raad Gezondheid over Risicocommunicatie veehouderij.

Gezondheid van burgers is één van de pijlers van de UBA. De One-Health aanpak, het Kennisnetwerk Zoönosen en het Kennisplatform Veehouderij en Gezondheid maken hier deel van uit. Binnen deze pijler wordt intensief samengewerkt met de verschillende gezondheidsdeskundigen binnen en buiten de provinciale organisatie.

Naar een nieuwe Verbond van Den Bosch?

Wij onderschrijven uw oproep om gezamenlijk met ketenpartners, inclusief de retail, op te trekken om de transitiedoelstellingen te realiseren. Het Verbond van Den Bosch heeft ons en onze partners, het inzicht gegeven om steeds meer strategische allianties met elkaar te sluiten als noodzakelijke basis voor "samen dingen anders doen".

Vanuit die strategische samenwerking voeren we samen concrete projecten uit. Zo hebben we gezamenlijk met een groot aantal partners de KringloopToets ontwikkeld. Via de pijlers Overlast aanpakken, Circulaire Economie (ontwikkeling mestbeleid) en Verbinden en Aanjagen organiseren wij de concrete betrokkenheid van burgers en consumenten.

Onze samenwerking met partners op basis van het Verbond van Den Bosch is in een nieuwe fase beland. Een weerslag hiervan is terug te vinden in het nawoord van de geactualiseerde UBA, de uitvoeringsagenda waarvoor Provinciale Staten bij de behandeling van het Verbond van Den Bosch de opdracht heeft gegeven. Wij nemen uw advies ter harte om te onderzoeken of de verbinding met de commissie "Toekomst veehouderij" onder leiding van Ed Nijpels kan helpen om in deze nieuwe fase de samenwerking die is ontstaan op basis van het Verbond van Den Bosch een extra impuls te geven.

Tot slot

De transitieopgave is uitdagend en complex, maar in onze ogen wel noodzakelijk en realistisch. Het blijvend samen optrekken door de verschillende stakeholders is hierbij een randvoorwaarde. We nodigen de leden van BrabantAdvies graag uit om dit traject met ons op de voet te volgen en hierop periodiek te reflecteren.

Datum

19 april 2016

Ons kenmerk

C2186277/3937326

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger